

ที่ สก ๐๐๑๙/ว ๐๑๒๓

ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว
ถนนสุวรรณศร สก ๒๗๐๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการดำเนินงานฯ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบรายงานแผนผลการดำเนินงาน จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มีประสิทธิภาพ ทบทวนแนวทางการดำเนินงานศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และเพื่อให้ศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ และเกิดความต่อเนื่องในการให้บริการ

เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวฯ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จึงขอให้อำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากและดำเนินงานตามแนวทางฯ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)
๒. รายงานผลการดำเนินงาน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ให้จังหวัดทราบ ภายในวันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายถวิล ยี่สู่นแสง)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
โทร./โทรสาร ๐๓๗-๔๒๕๐๕๗-๘

แนวทางการดำเนินงานศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

๑. ความหมาย

เป็นศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากระดับอำเภอ (Operation Center) เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มอาชีพที่มีพื้นฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้บริการผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP โดยบูรณาการทุนชุมชนและความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีในระดับอำเภอ เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาชีพ และรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มอาชีพที่มีพื้นฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและให้บริการ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในระดับอำเภอ

๒.๒ เพื่อบูรณาการทุนชุมชนและความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีในระดับอำเภอ ในการส่งเสริม ความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากระดับอำเภอ

๒.๓ เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน

๓. การกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้ค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนของตนเอง แล้วรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์และบริการชุมชน รวมทั้งนำไปลงทะเบียนเป็น ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จากนั้นส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งโดยการบูรณาการทุนชุมชน และความร่วมมือ กับหน่วยงานภาคีในระดับอำเภอ เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาชีพ และรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน

มีกิจกรรมในการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ส่งเสริมให้ประชาชนได้ค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์และบริการ ต่าง ๆ ได้ แล้วจัดทำคลังภูมิปัญญาท้องถิ่นระดับอำเภอ

๒) ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการชุมชนจากภูมิปัญญา ท้องถิ่นและพัฒนาเข้าสู่โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

๓) ส่งเสริมความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ทั้งในด้านการผลิต การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐาน การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และการตลาด

๔) จัดหาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้กับกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

๕) ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนจากกองทุน ชุมชนและสถาบันทางการเงินในพื้นที่

๖) ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP พัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) และหรือวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) และหรือธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business)

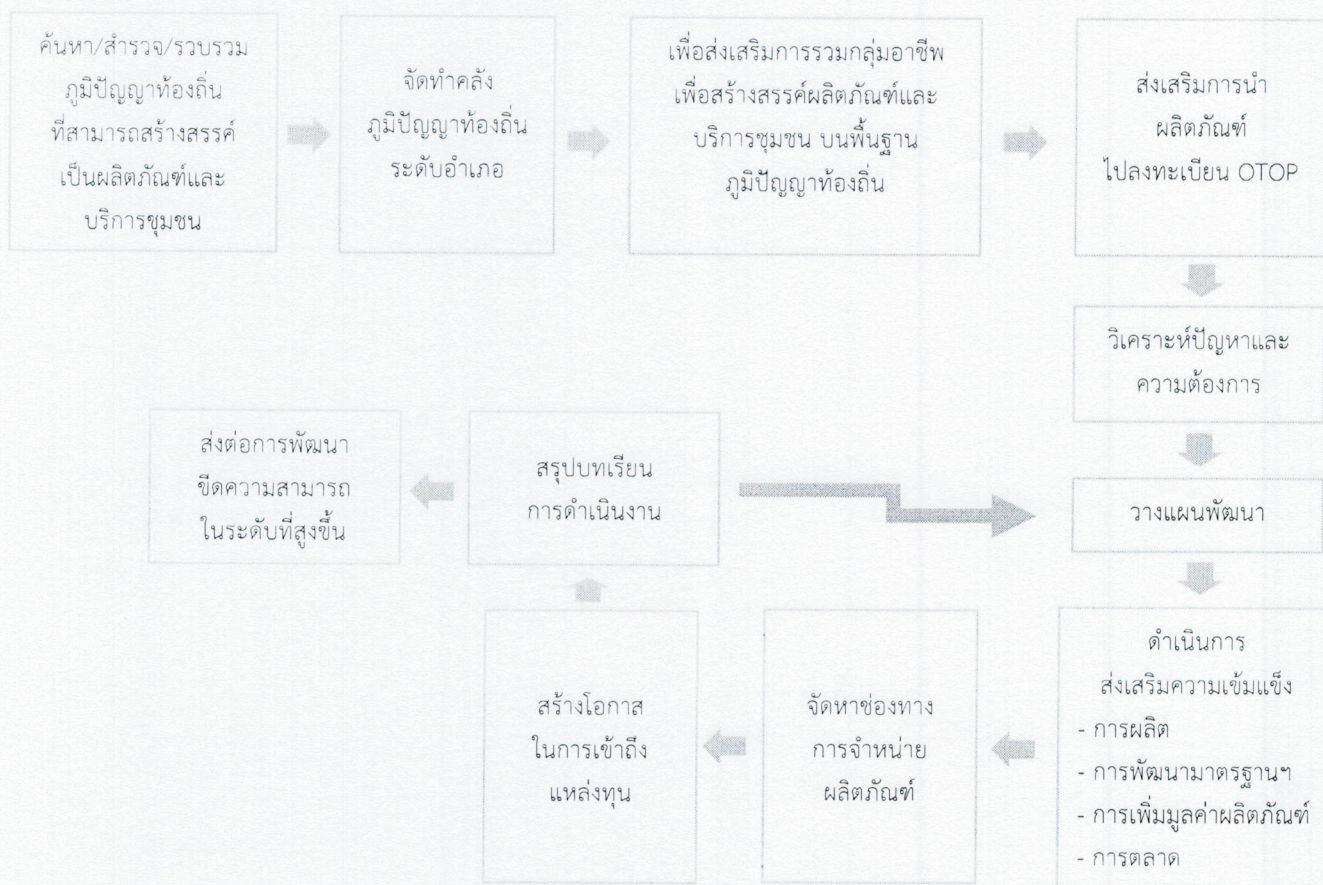
๔. กระบวนการในการขับเคลื่อนภารกิจและกิจกรรม

การทำงานของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ในการขับเคลื่อนภารกิจและกิจกรรม เริ่มจาก การกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการค้นหา/สำรวจ/รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่มีอยู่ในชุมชนนำมาจัดทำเป็นคลังภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วส่งเสริมการรวมกันเป็นกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการชุมชน จากนั้นนำไปเข้าสู่การลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูล ปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการในการพัฒนา ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็ง โดยการบูรณาการทุนชุมชนและหน่วยงานภาคี จัดหาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนจากกองทุนชุมชนและสถาบันการเงินในพื้นที่ นอกจากนี้จะต้องจัดให้มีการสรุปทเรียนผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรค แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป สำหรับในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในเรื่องที่เกินขีดความสามารถของศูนย์ฯ และการพัฒนาขีดความสามารถต่อไป

โดยมีแผนภาพกระบวนการขับเคลื่อนภารกิจและกิจกรรมของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

แผนภูมิการขับเคลื่อนภารกิจและกิจกรรมของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

๕. แนวทางในการดำเนินงานของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

เนื่องจากการพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีหน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาอย่างหลากหลาย ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด และในระดับประเทศ ดังนั้นเพื่อให้การทำงานของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก มีตำแหน่งที่ชัดเจน (Position)

เป็นอัตลักษณ์จึงกำหนดแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถและจัดกิจกรรมของศูนย์ฯ แก่กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๕.๑ แนวทางในการพัฒนาความรู้และความสามารถของกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

- ๑) การบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็งตามแนวคิดและหลักการที่ถูกต้อง
- ๒) การประกอบธุรกิจเบื้องต้น
- ๓) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์
- ๔) การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เช่น การจัดทำเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ (Story of Product)
- ๕) การตลาด

๕.๒ แนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

- ๑) การจัดตั้งและรวมกลุ่มอาชีพบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๒) การนำกลุ่มอาชีพ เข้าสู่กระบวนการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP
- ๓) ประสานและให้การสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้มีการดำเนินงาน ขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มผช., อย., มอก., มาตรฐานเกษตรอินทรีย์, มาตรฐานฮาลาล, GAP, GMP, HACCP, Qmark เป็นต้น
- ๔) จัดหาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อเพิ่มทักษะทางการตลาด และเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น เช่น การจัดตลาดชุมชน การจำหน่ายในงานเทศกาลสำคัญ/งานประเพณีต่าง ๆ การออกร้านในโครงการอำเภอเคลื่อนที่ การจัดทำศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ การฝากขายในปั้มน้ำมัน เป็นต้น
- ๕) ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนจากกองทุนชุมชน และสถาบันทางการเงินในพื้นที่ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน เป็นต้น
- ๖) ประสานให้ กลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้มีโอกาสรับการพัฒนาขีดความสามารถจากหน่วยงาน/องค์กร ในระดับจังหวัด และระดับประเทศ

๕.๓ กลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมและให้บริการ

กลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมและให้บริการของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- ๑) ประชาชน/กลุ่ม/องค์กร ที่สนใจในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP
- ๒) ประชาชน/กลุ่ม/องค์กร ที่มีกิจกรรมในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ OTOP แต่ยังมีได้นำมาลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP
- ๓) ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชน ในฐานข้อมูล ปีปัจจุบัน ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายตามข้อ ๑) และ ๒) ให้เน้นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพ

๖. กลไกการขับเคลื่อน และโครงสร้างการบริหารจัดการ

๖.๑ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

จำนวน ๑๑ – ๑๕ คน โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- ๑) นายอำเภอหรือผู้ที่นายอำเภอมอบหมาย เป็นประธานคณะกรรมการ
- ๒) พัฒนาการอำเภอ เป็น เลขานุการ

๓) ผู้แทนหน่วยงาน/องค์กร และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ที่นายอำเภอคัดเลือก จำนวน ๕ คน

๔) ผู้แทนผู้นำกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่นายอำเภอคัดเลือก จำนวน ๔ - ๘ คน อาทิเช่น ประชาเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ระดับอำเภอ ประชาชนชาวบ้าน นักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและมีจิตใจต้องการช่วยเหลือชุมชน เป็นต้น

๖.๒ โครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ เหรัญญิก ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายวิชาการ และข้อมูล ฝ่ายส่งเสริมการผลิต ฝ่ายส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ฝ่ายประสานแหล่งทุน และฝ่ายส่งเสริมการตลาด หรือกำหนดตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็นของแต่ละพื้นที่

หมายเหตุ : กรณีพื้นที่ใดเห็นว่ากลไกกลขับเคลื่อนศูนย์ฯ ที่ใช้อยู่ตามแนวทางเดิม มีประสิทธิภาพดีแล้ว ให้ทำหนังสือถึงกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อขอใช้กลไกการขับเคลื่อนศูนย์ฯตามแนวทางเดิม เป็นรายกรณีไป

๖.๓ แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

เพื่อให้การปฏิบัติงานของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง และมีผลงานที่เป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ไว้ดังนี้

๑) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ อย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง

๒) จัดทำแผนในการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๓) จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่เป็นรูปธรรมอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง โดยแสวงหาความร่วมมือจากภาคีพัฒนาทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมของศูนย์ฯ

๔) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง

๗. สถานที่ในการดำเนินงาน

สถานที่ที่ตั้งของศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ให้พิจารณาใช้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นลำดับแรก โดยต้องแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจนเป็นสัดส่วน และจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้/ข้อมูล เพียงพอในการให้บริการ ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้สถานที่อื่น จะต้องเป็นพื้นที่ศูนย์กลางของอำเภอ มีเจ้าหน้าที่ประจำ และกลุ่มเป้าหมายมาขอรับบริการได้สะดวก

.....

แบบรายงานผลการดำเนินงานศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ..... จังหวัด.....

ที่	กิจกรรมที่ดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย ที่มารับบริการ	โครงสร้าง คณะกรรมการศูนย์	สื่อ/สิ่งพิมพ์ ที่ให้บริการในศูนย์ฯ	เอกสารหลักฐาน การให้บริการ	แผนการดำเนินงาน ของศูนย์ฯ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓